

ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ – કેન્દ્રીય કપાસ સંશોધન કેન્દ્ર, નાગપુર

ICAR-Central Institute for Cotton Research, Nagpur

An ISO 9001:2015 Certified Organization

૨૯ ઓગષ્ટ થી ૪ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૩ દરમ્યાન કપાસની ખેતી પધ્ધતિ માટે ૧૫ મી અઠવાડિક સલાહ

ગુજરાત	છેલ્લા અઠવાડિયામાં પડેલ ખરેખર વરસાદ (મીમી)	આગામી અઠવાડિયા માટે સુચિત / પુર્વાનુમાન વરસાદ (મીમી)									
		ઓગષ્ટ					ઓગષ્ટ/ સપ્ટેમ્બર				
		૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૧	૧	૨	૩	૪
	અમરેલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	ભાવનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	જામનગર	૦.૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	રાજકોટ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	જુનાગઢ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	સાબરકાંઠા						૫	૦	૦	૦	૦
	સુરેન્દ્રનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	અમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	વડોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	મહેસાણા						૦	૦	૦	૦	૦
કુલ પડેલ વરસાદ અને પ્રમાણિત રંગ	૦.૧ થી ૨.૪ મીમી	૨.૫ થી ૧૫.૫ મીમી			૧૫.૬ થી ૬૪.૪ મીમી		૬૪.૫ થી ૧૧૫.૫		૧૧૫ થી ૨૦૪.૪ મીમી		
પડેલ વરસાદનું વર્ગીકરણ	ખૂબ જ ઓછો વરસાદ	ઓછો વરસાદ			મધ્યમ વરસાદ		ભારે વરસાદ		અતિ ભારે વરસાદ		

પાક પરિસ્થિતિ :

સુરત ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૬૩ થી ૬૯ દિવસનો કળી અને ફુલ અવસ્થાએ છે. હાથથી નિંદામણ સફાઈ, આંતર ખેડનાં કાર્યો અને નાઈટ્રોજન ખાતર આપવામાં આવેલ છે. શ્રીપ્સની વસ્તીએ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવેલ છે અને લીલાં તડતડીયાની વસ્તી આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રાથી નીચે છે. કેટલાંક સ્થળોએ ખૂણિયાં ટપકાંનો રોગ નોંધાયેલ છે.

જુનાગઢ ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૭૦ દિવસનો કળી ખીલવાની અને ફુલ અવસ્થાએ છે. આંતર ખેડની, નિંદામણ સફાઈની, ખાતર આપવાની અને દવા છાંટવાની કામગીરી થયેલ છે. કેટલાંક સ્થળોએ શ્રીપ્સના ઉપદ્રવએ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવેલ છે. કેટલાંક છુટાછવાયા સ્થળે ડુંબનાં ચાંચવા (આલ્સીડોડસ અફાબેર) નાં ઉપદ્રવની શરૂઆત થયેલ છે. કેટલાંક સ્થળોએ ફ્યુઝારીયમ ફુગથી થતો સુકારો નોંધવામાં આવેલ છે. કેટલાંક સ્થળોએ ગુલાબી ઈયળનાં ઉપદ્રવની પણ શરૂઆત થયેલ છે.

સલાહ :

સુરત ખાતે ખેડતોને ખેતર નિંદામણથી ચોખ્ખા રાખવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. ઉગેલ પાકમાં હલ્કી જમીનમાં ઝીંકની ઉણપને ઓછી કરવા યુરીયા @ ૨.૦% અને ઝીંક સલ્ફેટ ૨૧% @ ૦.૫% અને મેગ્નેશીયમની ઉણપ ઓછી કરવા મેગ્નેશીયમ સલ્ફેટ @ ૧ કિલો/ ૧૦૦ લી. પાણીમાં મિશ્ર કરી છાંટવું. જો યુરીયા પ્રકારની જીવાતો તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો ફલોનીકામીડ ૫૦ ડબલ્યુજી @ ૪ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અથવા ડાયનોટેફ્યુરાન ૨૦ એસજી @ ૩ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અથવા થાયોમીથોકક્ષામ ૨૫ ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. કપાસનાં પાકને વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ અને કળી અવસ્થાએ રોજેટ ફુલોમાંથી ગુલાબી ઈયળનાં લાવાની હાજરીને મોજણી કરી તેનો નાશ કરવો. ગુલાબી ઈયળની મોજણી માટે ફેરોમોન ટ્રેપ (૫ પ્રતિ હેક્ટર) લગાડવા. જ્યાં ગુલાબી ઈયળ તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે (૧૦% ફળાઉ ભાગોમાં નુકશાન) ત્યાં કલોર પાયરીફોસ ૨૦ ઈસી @ ૨૫ મીલી અથવા કવીનાલફોસ ૨૦ એએફ @ ૨૦ મીલી અથવા પ્રોફેનોફોસ ૫૦ ઈસી @ ૩૦ મીલી અથવા ઈન્ડોક્ષાકાર્બ ૧૪.૫ એસસી @ ૫ મીલી/ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. સુકારા અને મૂળનાં કોહવારા રોગનાં વ્યાપ્તાપન માટે ઉપદ્રવિત છોડોની આજુબાજુ કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦% વે.પા. ૨ ગ્રામ/ લી. અથવા ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી ૧૦ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં આપવું અને દેશી કપાસમાં ફ્યુઝારીયમ ફુગથી થતાં સુકારા રોગનાં નિયંત્રણ માટે સંક્રમિત છોડથી ૧ મી.ની ત્રિજયામાં રહેલ તંદુરસ્ત છોડોમાં પણ સદર માવજત આપવી. બેક્ટેરીયલ લીફ બ્લાઈટ રોગનાં નિયંત્રણ માટે કોપર ઓક્સીક્લોરાઈડ ૫૦ ડબલ્યુપી/ડબલ્યુજી @ ૨૫-૩૦ ગ્રામ/ ૧૦ લી. પાણીમાં આપવું. ખેતરોમાં સુકારો (પેરાવીલ્ટ) જોવા મળે તો યુરીયા ૨% પાણીમાં ભેળવી છોડનાં મૂળ વિસ્તારમાં આપવું અને નજીકનાં છોડોમાં હવાની અવર-જવર વધારવા યાંત્રિક રીતે ૩ થી ૪ કાણાં મૂળ વિસ્તારમાં પાડવાથી સુકારાગ્રસ્ત છોડોમાં ઝડપી સુધારો થતો હોય છે. વધુમાં, છોડમાં જોવા મળતા ફુગથી થતાં ટપકાંઓ અને અન્ય બ્લાઈટ જેવાં રોગોનાં વ્યવસ્થાપન માટે કાર્બેન્ડેઝીમ ૧૨% + મેન્કોઝેબ ૬૩% ડબલ્યુપી @ ૦.૩% અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૪ ગ્રામ અથવા

ફલુક્ષાપાયરોકસાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરાકલોસ્થ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૬ ગ્રામ અથવા એઝોક્ષાસ્ટ્રોબીન ૧૮.૨% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ + ડાયફેનોકોનાઝોલ ૧૧.૪% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ એસસી @ ૧૦ મીલી અથવા મેટીરામ ૫૫% ડબલ્યુજી @ ૨૦ ગ્રામ/૧૦ લી. પાણીમાં મીશ્ર કરી છંટકાવ કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.

જૂનાગઢ ખાતે, ખેડુતોને નાઈટ્રોજન ખાતર(૨૫ કિલો યુરીયા પ્રતિ એકર)નો પૂર્તિ હપ્તો આપવાની અને નેપ્થેલીન એસેટીક એસિડ @ ૫ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવાની સલાહ છે. શ્રીપ્સનાં ઉપદ્રવને નિયંત્રિત કરવા થાયોમીથોકઝામ ૨૫ ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અથવા સ્પાનેટોરમ ૧૧.૭ એસસી @ ૮.૪ મીલી અથવા ફીપ્રોનીલ ૫ એસસી @ ૩૦-૪૦ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. વાવણીનાં ૪૫ દિવસ બાદનાં પાકમાં ગુલાબી ઈયળનાં ફુદાની મોજણી કરવા માટે એકર દિઠ ૨ ફેરોમોન ટ્રેપ લગાડવા અને ફુદાંની સંખ્યાની નોંધણી કરવી. ખેતરમાંથી ગુલાબી ઈયળથી ઉપદ્રવિત કળી અને રોઝેટ ફુલો (ઉપદ્રવિત ફુલો) ભેગા કરી નાશ કરવો જેથી ગુલાબી ઈયળની વસ્તીનો ફેલાવો અટકે. જો ફેરોમોન ટ્રેપમાં ગુલાબી ઈયળ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો એમામેકટીન બેન્ઝોએટ ૫ એસજી @ ૫ ગ્રામ અથવા પ્રોફેનોફોસ ૫૦ ઈસી @ ૩૦ મીલી અથવા ઈન્ડોક્ષાકાર્બ ૧૪.૫ એસસી @ ૧૦ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. ફુગથી થતાં રોગોનાં નિયંત્રણ માટે ફલુક્ષાપાયરોક્ષાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરાકલોસ્થ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૦.૬ ગ્રામ/ લી. અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોકલોસ્થ્રોબીન ૫% ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં મીશ્ર કરી છાંટવું. સુકારા અથવા મૂળનાં કોહવારા રોગનાં યોગ્ય નિયંત્રણ માટે ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી છાણિયુ ખાતર અથવા સેન્દ્રીય ખાતરમાં ભેળવી જમીનમાં ૨.૫ કિલો / હે. મુજબ આપવું અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ વેપા. @ ૧.૨ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં ભેળવી સંક્રમિત છોડોનાં મૂળ વિસ્તાર નજીક દરેડવું.

કપાસ ઉત્પાદનની તાંત્રિકતા આધારિત વિસ્તૃત માહિતી દા.ત. જમીનની પસંદગી, જાતો/ સંકરો, ખાતર આપવાની પદ્ધતિ, વાવણીની રીત, પિયત પદ્ધતિઓ, નિંદામણ, કિટકો અને રોગોનું વ્યવસ્થાપન વિગેરેની માહિતી એન્ડ્રોઈડ આધારીત CICR Cotton App. કે જે ICAR-CICR, નાગપુર દ્વારા તૈયાર કરેલ છે. આ એપ ગુગલ પ્લે સ્ટોરમાંથી વિના મુલ્યે ડાઉનલોડ કરી શકાય છે. વધુમાં, પાક વૃદ્ધિ અવસ્થા અને હવામાન આધારિત અઠવાડિક સલાહ ICAR-CICR, નાગપુરની વેબસાઈટ ઉપર ગુજરાતી ભાષામાં ઉપલબ્ધ છે જેનો લાભ ખેડુતો લઈ શકે છે.